

ВІДГУК

заслуженої діячки мистецтв України, кандидатки мистецтвознавства,
професорки кафедри спеціального фортепіано №1

та кафедри камерного ансамблю та квартету
Львівської національної музичної академії імені М.В.Лисенка

ОЛЕНИ ПИЛАТЮК

та

кандидатки мистецтвознавства, завідувачки відділу аспірантури та
докторантури, доцентки кафедри спеціального фортепіано №1

Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка

НАТАЛІЇ ПОСІКІРИ-ОМЕЛЬЧУК

на

творчий мистецький проєкт
здобувача ступеня доктора мистецтва

у творчій аспірантурі

Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка

МОДЕСТА МЕНЦІНСЬКОГО

«ОБРАЗНО-СТИЛЬОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В УКРАЇНСЬКІЙ ВІОЛОНЧЕЛЬНІЙ
МУЗИЦІ ХХ СТОЛІТТЯ: СОНАТИ ДЛЯ ВІОЛОНЧЕЛІ ТА ФОРТЕПІАНО»,

поданий до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтва

з галузі знань 02 «Культура та мистецтво»,

за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Актуальність теми творчого мистецького проєкту, обґрунтованість його положень та висновків.

Камерно-інструментальна творчість українських композиторів ХХ століття, а, зокрема царина віолончельної музики заслуговує на особливу увагу дослідників, оскільки є важливою сферою українського музично-інструментального мистецтва. Численні композиторські зацікавлення віолончельною музикою виявляються у певній тенденційності створення різноманітних за жанрами та формами нових творів для цього інструменту. Цікавий шлях розвитку у творчості багатьох українських композиторів зазнає жанр віолончельної сонати, що посідає чільне місце у їх творчому доробку. Спеціальне дослідження та окреслення аспекту образно-стильових тенденцій в українській камерно-інструментальній музиці на прикладі сонат для віолончелі та фортепіано обумовлене потребою не лише теоретичного визначення, а й практичного примінення в якості інтерпретаційно-осмислених стилістичних трактувань, тож відтак – є актуальним питанням з точки зору його проблематики.

Відповідно до визначеної автором у науковому обґрунтуванні творчого мистецького проєкту мети, постають якісно сформульовані

здобувачем завдання дослідження, що струнко виформовують логіку його структурної побудови та творчо-практичний концепт.

Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту Модеста Менцінського складається з анотації, що подається у двомовному варіанті (українською та англійською мовами), вступу, двох розділів, що містять поділ на підрозділи, висновків та списку використаних джерел.

У вступі автор окрім мети та завдань, про які вже зазначалось попередньо, чітко окреслює матеріал, методи дослідження, визначає наукову новизну та практичне використання роботи.

Перший розділ містить фахову музикознавчу аналітику стосовно розвитку сонатного жанру камерно-віолончельної музики в площині географічно-територіального та стилістично-тенденційного аспектів загалом.

Другий розділ наукового обґрунтування розкриває більш прицільний підхід дослідницького процесу здобувача - автор доволі деталізовано висвітлює: характерність неостилістичних тенденцій Сонати для віолончелі та фортепіано Федора Якименка, неоромантичну специфіку віолончельної сонати Віктора Косенка, синтетично-стилістичну природу музичної мови Тадея Маєрського у його Сонаті для віолончелі та фортепіано, ознаки певного синкретизму рис етнохарактерності та неостилістичності у композиторському письмі Андрія Штогаренка, що втілюються у музичній тканині Сонати для віолончелі та фортепіано, модерністичні та драматургійно-концептуальні особливості Сонати №1 для віолончелі та фортепіано Івана Карабиця.

Список використаних джерел дослідницької складової творчого мистецького проєкту Модеста Менцінського об'ємний та окремо репрезентує ґрунтовний підхід здобувача до опрацювання тематики проєкту.

У висновках автор дослідження відповідно до обраної теми репрезентує підсумкові результати, отримані внаслідок проведеного якісного музикознавчого аналізу, при цьому логічно акцентуючи на національно-визначеній, українській площині музичної культури, на якій базується увесь творчий мистецький проєкт здобувача. Така акцентція є особливо цінною в умовах воєнного сьогодення України та різноманітних посягань на різні сфери її суверенності, оскільки додатково маніфестує самотність і високий фаховий рівень українського музичного мистецтва в контексті європейської культури.

Відповідність публікацій та мистецьких апробацій темі творчого мистецького проєкту.

Матеріали дослідницької складової даного проєкту були апробовані здобувачем у виступах на чотирьох міжнародних наукових конференціях. За темою творчого мистецького проєкту автор опублікував дві статті у мистецтвознавчих наукових фахових виданнях, затверджених МОН України, а також одну статтю – у зарубіжному науковому виданні.

Зі сторони апробації творчої мистецької складової відбулись два масштабні за обсягом концерти віолончельної музики, за участі Модеста Менцінського, який виконував партію віолончелі в якості соліста-ансамбліста. В цих концертах були представлені об'ємні програми, що репрезентували інтерпретації таких камерно-інструментальних творів для віолончелі та фортепіано:

Федір Якименко. Соната для віолончелі та фортепіано ор.37

Віктор Косенко. Соната для віолончелі та фортепіано ор.10

Тадей Маєрський. Соната для віолончелі та фортепіано

Андрій Штогаренко. Соната для віолончелі та фортепіано

Іван Карабиць. Соната для віолончелі та фортепіано №1

Таким чином можна констатувати, що практичний вияв творчої мистецької складової проекту повністю представив увесь музичний матеріал, що був основою для проведення ретельного різновекторного музикознавчого аналізу, висвітленого у науковому обґрунтуванні. Варто підкреслити, що концертні виступи, які додатково були зафіксовані відеозаписом характеризуються у виконавському аспекті стилістичною визначеністю, переконливістю та рельєфністю репрезентації драматургійного розвитку композицій, емоційно-образною виразністю інтерпретаційних версій. Також представлені концертні програми цікаво репрезентують творчу волю особистих мистецько-інтелектуальних пошуків Модеста Менцінського, котрі визначають і окреслюють тематизм даного проекту в ідейному контексті.

Однак, для глибшого розуміння концептуальних засад створення творчого мистецького проекту цікаво було б додатково з'ясувати такі питання:

1. Що визначало принцип вибору музичного матеріалу для творчого мистецького проекту?
2. Чи є стилістичні тенденції, роль яких можна означити як домінуючу чи об'єднуючу в усьому творчому мистецькому проекті з точки зору його стильового наповнення?

Цінно, що за темою творчого мистецького проекту Модест Менцінський створив методичну розробку спеціального курсу «Українська віолончельна соната ХХ століття: образно-стильові особливості та виконавська інтерпретація». Це розкриває широкі можливості практичного застосування результатів дослідження у сфері освітнього процесу за спеціальністю «Музичне мистецтво».

Додатково слід відзначити: за результатами проведеної перевірки стосовно дотримання здобувачем академічної доброчесності, яка відбулась за допомогою системи Strike Plagiarism, не виявлено жодних порушень.

Отож, можна констатувати, що усі складові творчого мистецького проекту Модеста Менцінського «ОБРАЗНО-СТИЛЬОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В УКРАЇНСЬКІЙ ВІОЛОНЧЕЛЬНІЙ МУЗИЦІ ХХ СТОЛІТТЯ: СОНАТИ ДЛЯ ВІОЛОНЧЕЛІ ТА ФОРТЕПІАНО» характеризуються високим фаховим рівнем виконання, проект відповідає усім вимогам МОН

України, а його автор заслуговує на присудження ступеня доктора мистецтва з галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

заслужена діячка мистецтв України,
кандидатка мистецтвознавства,
професорка кафедри спеціального фортепіано №1
та кафедри камерного ансамблю та квартету
ЛНМА імені М.В.Лисенка

Олена ПИЛАТЮК

кандидатка мистецтвознавства,
завідувачка відділу аспірантури та докторантури,
доцентка кафедри спеціального фортепіано №1
ЛНМА імені М.В.Лисенка

Наталія ПОСІКІРА-ОМЕЛЬЧУК

